

ለክቡር አቶ ገ/መስቀል ጫላ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የንግድና ቀጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር ሚኒስትር

አዲስ አበባ

ለክቡር ደ/ር መሠረት በቀለ

የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኢንሰኒትዩት ዋና ዳይሬክተር

አዲስ አበባ

ጉዳዩ :- የቀድሞው የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኤጀንሲ የ2014

በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት ይመለከታል፤

በርዕሱ የተጠቀሰውን መ/ቤት የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ የአዲት ውጤትና አስተያየት የያዘ 6 ገጽ የአዲት ሪፖርት እና 14 ገጽ የሂሳብ ሪፖርቶች በድምሩ 20 ገጽ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አያይዘን የላክን መሆኑን እንገልጻለን፡፡

ከሰላምታ ጋር

ስንታየሁ ደበበ

የንግድና አስተዳደር መሥሪያ ቤቶች

የአዲት ሥራ አስኪያጅ

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የቀድሞው የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኤጀንሲ**

**የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት**

**ጥር 2015 ዓ.ም
አዲስ አበባ**

የቀድሞው የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኤጀንሲ
የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የቀድሞው የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኤጀንሲ የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንቡ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሃብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የቀድሞው የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኤጀንሲ ሥራ አመራር ሲሆን፣ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን መሠረት በማድረግና የዋና አዲተርን የአዲት ሥልት በመከተል ነው። እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ/የአዲት አስተያየት/ ለመስጠት ያስችለናል።

አዲቱ የተከናወነው የዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት በኤጀንሲው የተዘጋጁ የሂሳብ ሪፖርቶች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

የቀድሞው የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኤጀንሲ የ2014 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል

የተዘጋጁና፣ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ በመሆኑ በእኛ አስተያየት የቀድሞው የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኤጀንሲ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች እና የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓቱ አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል።

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም፣ ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፣ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል።

I. ህጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች (Compliance Matters)፤

1. ኤጀንሲው ለሚሠጣቸው አገልግሎቶች የሚጠየቁ የክፍያ ተመኖችን ለመንግስት አቅርቦ እንደሚያጸድቅ በኤጀንሲው መቋቋሚያ ደንብ ቁ.193/2003 ተደንግጓል። ይሁን እንጂ በተለያዩ ቀናትና በተለያዩ የገቢ ደረሰኞች ከስልጠና አገልግሎት የተሰበሰበ ብር 27,000.00 ገቢ በሚመለከተው አካል ተመን ያልወጣለት በመሆኑ የገቢውን ትክክለኛነትን ለማረጋገጥ አለመቻሉ፤
2. የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 193/2003 የኢትዮጵያ ደረጃዎች ኤጀንሲን ለማቋቋም የወጣ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ክፍል 2 ተራ ቁጥር 9/6 ምክር ቤቱ ለብሔራዊ የቴክኒክ ኮሚቴ አባላት የሚከፈለውን አበልና ኤጀንሲው ለሚሰጣቸው አገልግሎቶች የሚጠየቁ የክፍያ ተመኖችን ለመንግስት አቅርቦ ያፀድቃል ይላል። ይሁን እንጂ ኤጀንሲው ለደረጃ ዝግጅት ቴክኒክ ኮሚቴ የጸደቀ የክፍያ ተመን ሳይኖር ብር 236,700.00 ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ ታውቋል። በባለፉት በጀት ዓመታት ኦዲት ወቅት በተመሳሳይ ሁኔታ ክፍያ ተፈጽሞ ተገቢው እርምት እንዲወሰድ አስተያየት የተሰጠበት ቢሆንም የማስተካከያ እርምጃ ያልተወሰደ መሆኑ፤
3. የፌዴራል መንግስት ሰራተኞች አዋጅ ቁጥር 1064/2009 የትርፍ ሰዓት አከፋፈልን ሁኔታ እና የፕብሊክ ሰርቪስ የሰው ሀብት ልማት ሚኒስቴር ጥር 19 2008 ዓ/ም በቁጥር ፐ/ሰ/ሰ/ሀ/ል/ሚ30/ጠ13/46/1010 በተላለፈው ሰልኩላር መሰረት ከመደበኛ የሥራ ጊዜአቸው ውጪ በዘላቂነት አገልግሎት መስጠት በሚያስገድዱ የሾፌር መደቦች ላይ ተመድበው ለሚሰሩ ሾፌሮችና ረዳቶቻቸው በመንግሥት ለተሾሙ የበላይ ኃላፊዎች በዘላቂነት አገልግሎት የሚሰጡ ሾፌሮች ብር 800፣ ለከፍተኛ አመራሮች ቤተሰቦች ለሥራ ኃላፊዎችና በመደበኛነት የሰርቪስ አገልግሎት

ለሚሰጡ የሰርቪስ ሾፌሮች ብር 600 እንዲሁም ለሰራተኞች የሰርቪስ አገልግሎት በሚሰጡ አውቶብሶች ላይ በሾፌር ረዳትነት ተመድበው ለሚሰሩ በሥራ በህሪያቸው ምክንያት ከመደበኛ የሥራ ሰዓት በፊት ወደ ሥራ የሚገቡና የሚወጡ ሰራተኞችን ከሾፌሮች ጋር የሚያገለግሉ እና ከሾፌሮች እኩል በትርፍ ጊዜ በሥራ ላይ ለሚቆዩ ብር 400 ልዩ አበል በወር እንዲከፈል የተፈቀደ ሲሆን ኤጀንሲው በመመሪያው መሠረት መፈፀሙን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ በተለያዩ ጊዜያት ሾፌሮች ከስራ ሰዓታቸው ውጪ የሰሩበት በሚል ከመመሪያ ውጪ ብር 64,765.18 ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ በአዲት ወቅት ተረጋግጧል፡፡ ስለሁኔታው በባለፉት በጀት ዓመት አዲት ወቅትም አስተያየት የተሰጠበት ቢሆንም እርምጃ ሳይወሰድ መገኘቱ፤

4. የፌዴራል መንግስት የግዥ አፈጻጸም መመሪያ ሰኔ 2002 አንቀጽ 33 ንዑስ አንቀጽ 1 በማንኛውም የመንግሥት ግዥ ለመሳተፍ በአቅራቢነት መመዝገብ ግዴታ ነው እንዲሁም በንዑስ አንቀጽ1(ሀ) በመንግስት ግዥ መሳተፍ የሚፈልጉ አቅራቢዎች በኤጀንሲው ድረ-ገጽ በተለይ ለአቅራቢዎች ምዝገባ በተዘጋጀው ክፍል በቅድሚያ ራሳቸውን መመዝገብ ይኖርባቸዋል ይላል፡፡ ስለሆነም ኤጀንሲው ለሚፈጽማቸው ግዥዎች በመንግስት ግዥና ንብረት አስተዳደር ኤጀንሲ የአቅራቢዎች ስም ዝርዝር ውስጥ ከተመዘገቡ አቅራቢዎች በመፈጸሙን ለማረጋገጥ በናሙና አዲት ሲደረግ በብር 48,200.00 ፍራሽ ከጂኤስ አርቲ ኃላ/የተ/የግ/ማህበር ግዥ የፈጸመ ሲሆን ድርጅቱ የአቅራቢዎች ስም ዝርዝር ውስጥ ያልተመዘገበ መሆኑ፤

ታውቋል፡፡

II. ትኩረት ሊሰጥባቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

1. በፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛም ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል፡፡ በዚህ መሰረት መሥሪያ ቤቱ በ2014 በጀት ዓመት የተፈቀደው የወጪ በጀት አጠቃቀም ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር ከ10% በላይ ሥራ ላይ ያልዋለው በየሂሳብ ኮዶች ሲታይ፡-

1. ከመደበኛ በጀት ብር 12,786,809.30፤

2. ከካፒታል በጀት ብር 119,442,351.91፤

በድምሩ ብር 132,229,161.21 ሥራ ላይ ያልዋለ በጀት በመሆኑ

ታውቋል።

II. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

1. የመሥሪያ ቤቱ የንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈጸም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሠረት የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

1.1 የዕቃ ግምጃቤትን በሚመለከት፤

- የእሳት አደጋ መከላከያ መሳሪያ ብዛት 3 ከ2002 ዓ.ም ጀምሮ ያለአገልግሎት በዕቃ ግምጃ ቤት ውስጥ የተቀመጠ መሆኑ፤
- የበርካታ መኪና ዕቃ መለዋወጫዎች ለብዙ ዓመታት ያለ አገልግሎት የተቀመጡ መሆኑ፤

1.2 የተመላሽ ዕቃ ግምጃቤትን በተመለከተ፤

ላፕቶፕ ኮምፒውተር ብዛት 09፤ ፎቶ ኮፒ ማሽን ብዛት1፤ ዴስክቶፕ ኮንፒውተር ብዛት 09፤ ማኑዋል ኮንፒውተር ብዛት 53፤ ፕሪንተር ብዛት 03 በተመላሽ ንብረት ስቶር ውስጥ አገልግሎት አይሰጡም ተብሎ የተመለሱ ንብረቶች ሳይወገዱ ለብዙ ዓመታት ተከማችተው የተቀመጡ መሆናቸውን በአዲት ወቅት ለማረጋገጥ መቻሉ፤

2. በፌዴራል መንግሥት የውስጥ ቁጥጥር ደረጃዎች መመሪያ ቁጥር 8/2003 መሰረት የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የተቋቋሙበትን ዓላማዎች ለማስፈጸም ዕቅዶችና ዝርዝር የዕለት ተዕለት ተግባራት በማከናወን ሂደት የሚከሰቱ ችግሮችንና የተጋላጭነት ደረጃ ለመለየት የውስጥና የውጪ አዲተሮችንና ሌሎች የሚመለከታቸውን ባለሙያዎች በመጠቀም የሥጋት ምንጮች ዳሰሳ ማካሄድ እንዳለባቸው ተመልክቷል።ሆኖም ኤጀንሲው የሥጋት ምንጮች ዳሰሳ ፣ የተጋላጭነት ደረጃ መለየት እና የሥጋት ተጋላጭነት ፍተሻ ያላደረገ መሆኑ፤

3. ባለፉት በጀት ዓመታት የሂሳብና የንብረት የአዲት ግኝቶች ላይ በተሰጠው የአዲት አስተያየት መሰረት እርምጃ የተወሰደባቸው መሆኑ ሲጣራ፡

እርምጃ ሊወሰድበት የሚገባ		እርምጃ የተወሰደበት			እርምጃ ያልተወሰደበት		
በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በፐርሰንት (በ%)	በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በፐርሰንት (በ%)
374,609.44					374,609.44		100
	6		3	50%		3	50%

በኦዲት አስተያየቱ መሰረት በገንዘብ ደረጃ እርምጃ ሊወሰድበት ከሚገባው የገንዘብ መጠን ውስጥ 100% እርምጃ አልተወሰደበትም። በቁጥር ደረጃ ከተገለጹት የአሰራር ክፍተቶች ውስጥ ደግሞ 50% እርምጃ የተወሰደባቸው ሲሆን 50% እርምጃ አልተወሰደባቸውም። እርምጃ ያልተወሰደባቸው ግኝቶች ዝርዝር ቀጥሎ ቀርቧል። ይኸውም፡-

I. የ2013 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ግኝቶች፤

1. ኤጀንሲው በ2013 በጀት አመት የሴቶች፣ ህጻናትና ወጣቶች ዳይሬክቶሬት በኤጀንሲው የሚገኙ ሰራተኞች ጥቅምት 05/02/2013 ዓ.ም መመሪያ በማይፈቅድበት ሁኔታ ዓመታዊ የንብረት ቆጠራ በመደበኛ በስራ ቦታ ስራ ላይ ለተሳተፉ ሰራተኞች በማለት የውሎ አበል ለ5 ሠራተኞች በድምሩ ብር 15,498.00 ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ፤
2. ኤጀንሲው የተለያዩ ዕቃዎች ግዥ በሂሳብ መደብ 2311203 ብር 339,423.09 የፈጸመ ቢሆንም እቃዎቹ በንብረት ገቢ ደረሰኝ ገቢ አለመደረጋቸው፤
3. ላፕቶፕ ኮምፒውተር ብዛት 7፣ ፎቶ ኮፒ ማሽን ብዛት1፣ ደስክቶፕ ኮንፒውተር ብዛት 62፣ ፕሮጀክተር 10፣ የፒኤስ 15፣ እስታብላይዘር ብዛት 1 አገልግሎት የማይሰጡ ቢሆንም በዕቃ ግምጃ ቤት ውስጥ የሚገኙ መሆኑ፤

II. የ2012 በጀት ዓመት የሂሳብ ኦዲት ግኝቶች፤

4. ከስራ ሰዓት ውጪ ለሰሩ ሹፌሮች በሚል በሚመለከተው አካል ሳይፈቀድ በተለያዩ ቀናት እና ኢንቮይሶች ብር 15,338.05 አለአግባብ የእራትና የቁርስ አበል የተፈጸመ ክፍያ ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ፤

5. የሰሌዳ ቁጥራቸው ኢት 4-0211 እና ኢት 4-0719 የሆኑ ሁለት የሞተር ሳይክሎች ያለአገልግሎት ከ10 አመት በላይ ያለ አገልግሎት የቆሙት የሞተር ሳይክሎች ከመቆም ብዛት ለብልሽት ከመዳረጋቸው በፊት አገልግሎት ላይ ያልዋሉ መሆኑ፤
6. ኤጀንሲው ለሚጠቀምባቸው መደበኛ የመስመር ስልኮች በስራ አመራሩ የተወሰነ ወርሃዊ የስልክ ፍጆታ ጣሪያ ያልወጣለት መሆኑ፤

ተገልጾ አስፈላጊው የማስተካከያ እርምጃ እንዲወሰድ በተደጋጋሚ የኦዲት አስተያየት የተሰጠ ቢሆንም ተገቢው የማስተካከያ እርምጃ ያልተወሰደ መሆኑ ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋናው ኦዲተር መሥሪያ ቤት

ጥር 2015 ዓ.ም